

Poselství dobré vůle

Teprve jako penzista si člověk může dovolit některé věci, na které dříve nezbyl čas. Tak jsem se letos poprvé vypravil, společně s vozičkářkou Janou ze Zbraslavi a jejím asistentem Jirkou na Národní pouť na Velehradě konanou na památku dvou slovanských věrozvěstů. Zajímalo mě zejména, s jakými lidmi se tam setkám.

Jeli jsme vlakem ráno 4.července, já z Davle a Jana s Jirkou přisedli ve Zbraslavi, a na Hlavním nádraží jsme přestoupili do rychlíku Hradišťan. Cesta byla pro invalidy na vozíku celostátně organizovaná, přesto se vyskytly technické problémy. Jana používá těžký akumulátorový vozík, který musí zvedat alespoň tři lidé, kteří musí navíc vědět, za co mohou vozík uchopit. Pro nakládání vozíku ve Zbraslavi byly připraveny speciální nájezdové můstky (doprava vozíku byla předem nahlášena), ale peron byl příliš úzký. Vozíku se chopili tři spolucestující a poškodili jej; Jana pak mohla používat jen jednu nožní opěrku. Další transport byl už zajišťován školenými pracovníky a proběhl hladce.

Měl jsem obavy, že na takovou akci pojedou spousta lidí, ale vlak byl poloprázdný. Jana byla jediná vozičkářka z Prahy, v Pardubicích přistoupilo asi 8 dalších vozičkářů s doprovodem. Invalidé měli zvláštní vagon, který byl na konci cesty, ve Starém Městě u Uherského Hradiště, odpojen, aby mohli vozičkáře v klidu vyložit. Dalších 8 kilometrů do Velehradu byla zajištěna doprava speciálně upravenými automobily, ale my s Jirkou jsme jeli na kolech. Jirka jel na historickém bicyklu s černým kloboukem na hlavě a na zádech měl nůši s houslemi a dekami. Po cestě jsme se stavili v archeologickém skansenu v Modré, kde jsou rekonstruované stavby z dob Velké Moravy. Čas na prohlídku nebyl a chtěli jsme tam ještě zajet; k tomu už bohužel nedošlo.

Jana už byla na místě a zúčastnila bohoslužby v bazilice; o vozičkáře se starali mladí lidé z „Maltézské pomoci“. Je to sbor dobrovolníků organizovaný Řádem maltézských rytířů. Byla to děvčata a chlapci z celé republiky a svou práci dělali opravdu svědomitě a s velkým pochopením; měl jsem pocit, že právě oni jsou „duší“ celé akce. Já jsem stihl jen konec bohoslužby a potom jsme se nějakou dobu hledali mezi řadami stánků a objekty.

Nakonec jsme se sešli na travnatém prostranství, kde se konal program pro vozičkáře. Hrála tam cimbálová muzika vystupovali různí hosté – vedle krajského hejtmana a jiných činitelů tu promluvil ministr práce a sociálních věcí Drábek, první dáma Lívia Klausová a slepý černošský zpěvák z Afriky¹. Ministr Drábek odpovídal věcně a pohotově. Říkal, že jeho ministerstvo obhospodařuje asi třetinu státního rozpočtu a snaží se snižovat administrativní výdaje; pokud jde o výdaje na obranu, může je on sám ovlivnit jen jako člen vlády při hlasování. Paní Klausová přinesla štos svých fotografií a podepisovala je obcházejíc vozičkáře. Černý zpěvák odpovídal plynou francouzštinou; chválil naši zemi a mluvil o potřebě pomoci Afriče. Zazpíval s kytarou jednu píseň ze svého repertoáru – kromě zpěvu také vydával zvláštní zvuky, jakoby troubil na ústa.

K večeru byl na hlavním pódiu dobročinný koncert přenášený televizí. Vystoupil tam mj. soubor Hradišťan, výše zmíněný černošský zpěvák, starší americký zpěvák v černém hábitu, který se sám doprovázel na kytaru, a také populární zpěvák Petr Bende. Koncert byl ovšem jen pro zvané – hosty a sponzory, na židlích byly jmenovky a byli odděleni bariérou; jen v první řadě seděli na vozičkách invalidé. Řadoví poutníci mohli poslouchat pořad, ve kterém opět vystoupil ministr Drábek, Lívia Klausová a místní představitelé, jen ve stoje. Já jsem si dal v jednom stánku malé občerstvení a poslouchal pořad z povzdálí. Dal jsem se do hovoru s místními lidmi, kteří kritizovali své starosty a jiné činitele, z nichž někteří se drží na svých místech už 20 let.

¹ Burkina Fasso?

Od devíti hodin až do půlnoci se pak konala v bazilice adorace, čili projevování lásky a úcty k Bohu. Při ní pronášeli věřící své promluvy do mikrofonu a současně probíhaly v jednotlivých částech basiliky osobní rozhovory - zpověď, žehnání, duchovní rozhovor a podobně. Od půlnoci pak probíhala v basilice hlavní mše svatá, která byla dle mého názoru duchovním vrcholem celé pouti – byla tam cítit duchovní sounáležitost účastníků. Součástí mše bylo představení svátosti oltářní, při kterém přítomní klečeli, a průvod duchovních středem basiliky. Mezitím však probíhal nedaleko, na travnatém prostranství táborák, kde se ve skupině mladých lidí hrálo a zpívalo. Sešlo se tu i několik muzikantů a rozvinula se bujará zábava:

.....
Faráru, faráru, gate sa ti páru, zošij si ich niťú, nechod' s holú riťú

.....
Jedna dívka ovšem proti takovéto přílišné nevázanosti protestovala

Šli jsme spát asi ve dvě hodiny. Byl jsem ubytován společně s Janou a Jirkou v budově církevního gymnázia, přímo vedle basiliky – do basiliky vedla cesta přes blátivý dvůr, na němž probíhala hlavní slavnost (větší část nádvoří již byla po deštích suchá).

Ráno již bylo ve znamení příprav na hlavní mši svatou, která začínala o půl 11. Nádvoří se hemžilo televizními štáby, na pódiu si duchovní a ministranti nacvičovali obřad. Orchester a sbor byl umístěn v basilice a zvuk i obraz byly přenášeny na hlavní prostranství. Nádvoří se začalo plnit davy poutníků, kteří přijížděli auty a autobusy. Ne každý je disponován k tomu, aby celou mši, která trvá asi půldruhé hodiny, absolvoval vestoje. Někteří poutníci si přinesli skládací sedačky, jiní (rodiny s dětmi) se uvelebili na karimatkách. Já jsem si v poslední chvíli našel na staveništi kus desky a položil na to složenou bundu. Vstávání, sedání a poklekání je docela dobré osvěžující cvičení.

Připochodovali také vlajkonoši s moravskými vlajkami a znaky moravských měst. Navenek to vypadalo jako manifestace za moravskou autonomii; mezi účastníky jsem ale podobné nálady nezaznamenal. Poutníkům byly rozdávány letáky s textem písní a zpěvních vložek. Ty se pak nacvičovaly krátce před mší společně se sborem a orchestrem. Zpíval jsem to potom při mši plným hlasem – ale vedle mne bylo ticho (málokdo zřejmě dokáže zpívat z not) – písně však lidé zpívali.

Odjezd byl poněkud kvapný – vozíčkáři se balili už před skončením mše. Já jsem vydržel a pomalu se sbalil a vydal se cyklistickými stezkami (kterých je tu bohatě!) do Starého Města na vlak. Stihl jsem ještě vlak, kterým odjížděli Jana s Jirkou. Potkali jsme se až na nádraží v Praze.

Účast na mši mě povzbudila – potkal jsem lidi, kteří se chovají navzájem slušně a křesťanské zásady berou vážně; vládl tam duch porozumění a vzájemné pomoci. Oficiální akce vysílaná médií bylo spíš divadlo, velkolepé show. Jádro pouti je někde jinde – v neoficiálních akcích a osobním setkávání. V kázání nás vyzval olomoucký arcibiskup Jan Graupner, abychom tlumočili poselství Národní pouti na Velehradu doma svým blízkým a přátelům, což tímto činím.

J.Matys, Davle-Sloup, 6. července 2011



Jirka, Jana a naše dobrá duše; vzadu cimbálovka



Já, Jana, Jirka, asistent Maltézské pomoci



Americký hudebník před ubytovnou (budova gymnasia)